

Program DORA: LETNO POROČILO 2023

Pripravili: Barbara Mihevc Ponikvar, Katja Jarm, Mateja Kurir Borovčič, Kristijana Hertl, Veronika Kutnar, Vesna Škrbec, Patricija Rahten, Cveto Šval, Miloš Vrhovec, Urban Zdešar

Uredila: Mateja Kurir Borovčič

Izdal: Onkološki inštitut Ljubljana, februar 2024

e-ISSN: 2670-5222

Povzetek

Državni presejalni program za raka dojk DORA je v letu 2023 na področju **upravljanja** dosegel naslednje rezultate: pripravili smo analize in načrt širitve za potencialno širitev starostne skupine programa, izvajali smo aktivnosti za posodobitev informacijskega sistema programa DORA, strokovni nadzor nad kvaliteto dela se je tekoče izvajal pri zaposlenih in pri tehnični opremi, redno je deloval klicni center in vabljenje na 22 lokacij presejanja, izvedenih je bilo več kot 60 izobraževalnih dogodkov za več kot 2.000 oseb v Sloveniji in tujini, pripravljena sta bila dva nova promocijska filma programa, aktivno smo bili vključeni v raziskave in predstavljali dosežke programa pred domačo in tujo javnostjo, tudi z obeležitvijo 15. obletnice programa. Ob koncu leta je vodenje programa prevzela nova vodja.

Na področju izvajanja zdravstvenih storitev je presejalni program deloval v 10 območnih enotah ZZZS na skupno 22 mamografih v 18 presejalnih centrih: na presejanje smo povabili 146.133 žensk, opravljenih je bilo **114.175 presejalnih mamografij**, **udeležba žensk je bila 77 %**, odkritih je bilo **620 primerov raka dojk**. Kazalniki kakovosti izkazujejo, da program DORA deluje znotraj začrtanih vrednosti, ki jih predpisujejo evropske smernice kakovosti.

KAZALO

Povzetek.....	2
1. Upravljanje programa DORA.....	4
1.1. Upravljanje programa DORA: organi programa.....	4
1.2. Strokovni nadzor.....	8
1.3. Podporno okolje.....	9
1.4. Izobraževanje.....	11
1.5. Komuniciranje.....	12
1.6. Raziskovanje.....	14
2. Zdravstvene storitve v programu DORA: rezultati strokovnega dela.....	17
2.1. Lokacije izvajanja v letu 2023.....	17
2.2. Število mamografij.....	18
2.3. Udeležba v programu DORA v 2023.....	18
2.4. Konsenz konference in nadaljnja obravnava letu 2023.....	21
2.5. Raki, odkriti v presejalnem programu DORA.....	22
2.6. Operacije raka dojk in čas do operacije.....	23
2.7. Kazalniki kakovosti 2022.....	23

1. Upravljanje programa DORA

Državni presejalni program za raka dojk DORA (v nadaljevanju: program DORA) je centralno voden presejalni program za zgodnje odkrivanje raka dojk, kamor na mamografijo vabimo ženske med 50. in 69. letom starosti. Cilj programa DORA je zmanjšati umrljivost zaradi raka dojk med ciljno populacijo za 25–30 %. Nosilec in upravljaec programa DORA je Onkološki inštitut Ljubljana (v nadaljevanju: OI Ljubljana).

Program DORA deluje od leta 2008 v skladu z Evropskimi smernicami za zagotavljanje kakovosti presejanja in diagnostike raka dojk (v nadaljevanju: Evropske smernice). Organizacijo in dejavnosti programa DORA opredeljuje *Pravilnik o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka* (v nadaljevanju: pravilnik). Upravljanje in izvajanje zdravstvenih storitev programa DORA od leta 2019 opredeljujejo *Programske smernice DORA*.

Program na OI Ljubljana deluje od septembra 2022 v okviru Sektorja za presejalne programe in klinično genetiko kot Oddelek Državnega presejalnega programa DORA, ki skrbi za upravljanje programa in za izvajanje zdravstvenih storitev. Zdravstvene storitve dodatne diagnostike izvajata presejalno-diagnostična centra na OI Ljubljana in v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor, slikanje žensk poteka v 18 presejalnih centrih v 16 javnih zdravstvenih zavodih (zdravstveni domovi, bolnišnice) po Sloveniji.

1.1. Upravljanje programa DORA: organi programa

Tabela 1: Izvedeni sestanki organov programa DORA v letu 2023

	Enota	Količina	Termini sej / sestankov
Usmerjevalni odbor presejalnih programov	Izvedene seje	0	/
Strokovni svet programa DORA	Izvedene seje	3	13. 2., 12. 6., 23.10.
Vodja programa - Kolegij	Izvedeni sestanki	35	19.1., 25.1., 1.2., 15.2., 22.2., 1.3., 8.3., 15.3., 22.3., 29.3., 5.4., 12.4., 19.4., 3.5., 10.5., 17.5., 24.5., 14.6., 21.6., 28.6., 5.7., 12.7., 23.8., 30.8., 13.9., 20.9., 27.9., 11.10., 18.10., 25.10., 8.11., 15.11., 29.11., 13.12., 20.12.

1.1.1. Usmerjevalni odbor presejalnih programov

Usmerjevalni odbor presejalnih programov, ki ga v skladu s pravilnikom sklicuje Ministrstvo za zdravje, deluje kot nadzorni organ presejalnih programov za zgodnje odkrivanje raka. V letu 2023 se ni sestel.

1.1.2. Strokovni svet programa DORA

Strokovni svet programa DORA se je v letu 2023 sestel 3-krat, na seji 13.2. za obravnavo *Letnega poročila 2022 in plana programa DORA 2023-2024* ter strokovnih poročil o delu presejalnih centrov, na seji 12.6. je obravnaval prvi osnutek dokumenta *Širitev programa DORA 45-74 let: Analiza stanja in akcijski načrt*, ki ga je z dopolnitvami nato potrdil na seji 23.10.

1.1.3. Vodja programa DORA in upravljavska enota na OI Ljubljana

Vodja programa DORA je bila do konca oktobra 2023 mag. Kristijana Hertl, dr. med., ki je v sodelovanju s sodelavci upravljavske enote na OI Ljubljana skrbela za upravljanje in tekoče izvajanje programa ter doseganje zastavljenih ciljev.

a.) Kolegij

Kolegij je redni, načeloma tedenski, sestanek upravljavske enote programa DORA na OI Ljubljana. V letu 2023 smo se sodelavci kolegija srečali na Zoomu ali v živo za nadziranje izvajanja programa in razrešitev odprtih vsebin skupaj 35-krat (glej Tabela 1).

b.) Oddelek Državnega presejalnega programa za raka dojk DORA na OI Ljubljana

Oddelek Državnega presejalnega programa za raka dojk DORA, ki deluje v okviru Sektorja presejalnih programov in klinične genetike na OI Ljubljana, je v letu 2023 po novem organigramu dobil novo organizacijsko enoto: Pododdelek za izvajanje državnega presejalnega programa za raka dojk – DORA.

c.) Pilotiranje akreditacije Evropske komisije – ECIBC

Upravljavska enota programa DORA je bila v letu 2022 vključena v pilotni projekt akreditacije presejalnih programov za raka dojk, ki ga izvaja Evropska komisija, natančneje Joint Research Centre (JRC). JRC je želel na primeru smernic in organizacije ter podatkov programa DORA preveriti na novo zasnovano akreditacijo za preverjanje kakovosti presejalnih programov v celotni Evropski uniji.¹ Po prvi in drugi fazi pilotiranja akreditacije v letu 2022, smo bili februarja 2023 povabljeni skupaj z drugimi evropskimi organizacijami na predstavitev rezultatov akreditacije v italijansko Ispro na sedež JRC. Srečanje v Ispri je bilo namenjeno izmenjavi odzivov in izkušenj z akreditacijo ter zbiranju predlogov izboljšav. Program DORA je v večji meri dosegel zahtevane standarde pilotne različice akreditacije, ki jo bo Evropska komisija izvajala na evropski ravni v prihodnjih letih.

d.) Revizija Programskih smernic DORA

Sodelavci upravljavske enote programa DORA smo leta 2023 pripravljali revizijo Programskih smernic DORA, ker je od zadnje poteklo 2 leti.

e.) Preverjanje zadovoljstva žensk s programom DORA: SMS anketa

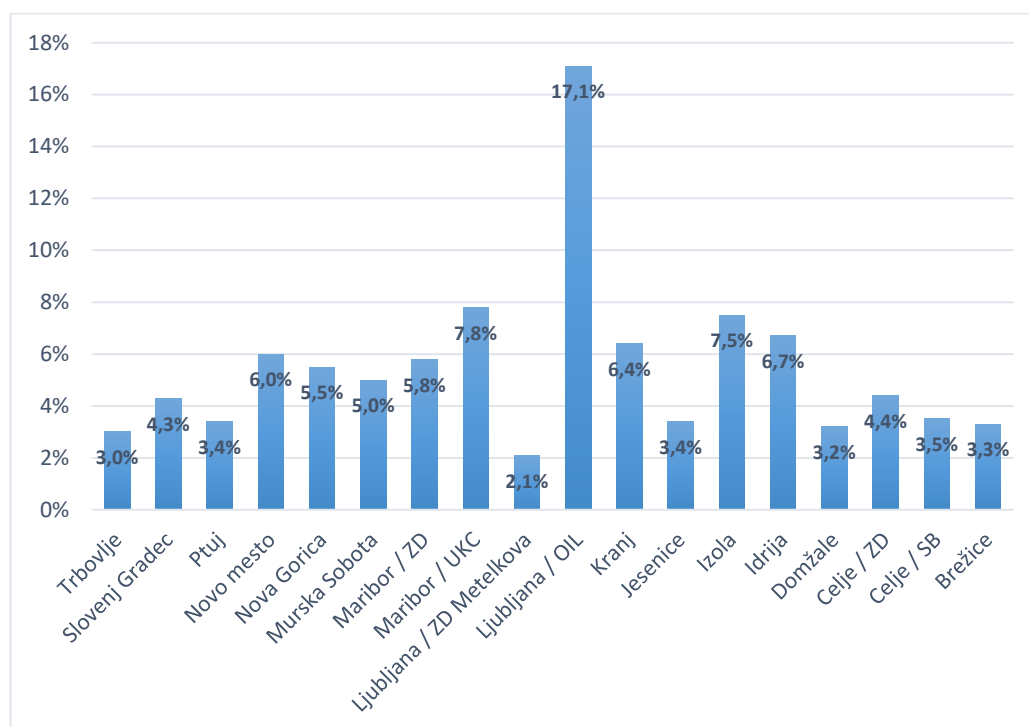
V upravljavski enoti programa DORA smo v letu 2022 preizkušali, katera metoda za izvajanja ankete o zadovoljstvu med ženskami, ki se udeležujejo slikanja v programu DORA, je najbolj primerna, pri čemer se je izkazalo, da je največ žensk odgovorilo na spletno anketo, povezavo do katere so prejele preko SMS sporočila. Novembra 2023 smo sodelavci upravljavske enote izvedli anketo med vsemi ženskami, ki so bile slikane na državni ravni v terminu 1 teden. Povezava do spletne anonimne ankete je bila preko SMS sporočila poslana 2700 ženskam, od tega je anketo izpolnilo 1340 žensk.

---

¹ Več o tem: [European Quality Assurance Scheme for Breast Cancer Services](#)

Število prejetih odgovorov po posameznem presejalnem centru je bilo večinoma primerljivo, z izjemo OI Ljubljana, kjer je bilo slikanih največ žensk, in ZD Ljubljana, kjer je bilo v tem obdobju slikanih najmanj žensk.

Slika 1: Odstotek prejetih odgovorov na anketo o zadovoljstvu v programu DORA po presejalnih centrih

Anketa je pokazala, da je zadovoljstvo žensk s programom izjemno visoko (5). Ženske so izjemno zadovoljne (povprečje ocene 4,9) s sistemom vabljenja, prijaznostjo zaposlenega ob sprejemu, prijaznostjo zaposlenega, ki je opravil slikanje in z izkušnjo mamografijo. Ženske so nekoliko manj zadovoljne z nekaterimi dostopi do nekaterih presejalnih centrov programa DORA (povprečje ocene 4,7) in dostopnostjo do mobilne enote v Idriji in na Jesenicah.

Tabela 2: Odgovori žensk o zadovoljstvu s programom DORA po centrih – rezultati ankete

Slikanje v DORI sem opravila v presejalnem centru:	1. Kako ocenjujete vaše zadovoljstvo s sistemom vabljenja v programu DORA?	2. Kako ocenjujete vaše zadovoljstvo s prijaznostjo zaposlenega, ki je opravil sprejem ob prihodu?	3. Kako ocenjujete vaše zadovoljstvo s prijaznostjo zaposlenega, ki je opravil slikanje dojke?	4. Kako ocenjujete vašo izkušnjo z izvedbo mamografije?	5. Kako ocenjujete vaše zadovoljstvo z razumljiv. gradiv programa DORA (zložen., vabilom)?	6. Kako ocenjujete vaše zadovoljstvo o z dostopom do prostorov programa DORA?	7. Kako ocenjujete vaše zadovoljstvo s programom DORA na splošno?
Trbovlje	4,95	4,95	4,95	4,80	4,85	4,83	4,98
Slovenj Gradec	5,00	4,98	5,00	4,88	4,97	4,97	5,00
Ptuj	4,98	5,00	5,00	4,98	4,98	4,87	4,98
Novo mesto	5,00	4,99	4,975	4,96	4,98	4,95	4,96
Nova Gorica	4,97	4,97	4,95	4,82	4,92	4,79	4,95

Murska Sobota	4,91	4,96	4,97	4,91	4,97	4,94	4,93
Zdravstveni dom Maribor	4,96	4,83	4,97	4,83	4,84	4,77	4,95
UKC Maribor	4,96	4,96	4,98	4,875	4,95	4,40	4,94
Zdravstveni dom Ljubljana	4,97	4,92	4,92	4,87	4,97	4,61	4,89
Onkološki inštitut Ljub.	4,96	4,95	4,95	4,84	4,90	4,53	4,94
Kranj	4,97	5,00	4,99	4,94	4,92	4,94	4,95
Jesenice	5,00	5,00	5,00	4,96	4,96	4,52	4,96
Izola	4,92	4,85	4,95	4,78	4,92	4,84	4,95
Idrija	4,93	4,79	4,91	4,89	4,92	4,76	4,94
Domžale	4,93	4,98	4,95	4,86	4,95	4,77	4,95
Zdravstveni dom Celje	4,97	5,00	5,00	4,92	4,95	4,9	4,92
Splošna bolnišnica Celje	4,96	4,98	4,98	4,83	4,93	4,91	4,93
Brežice	4,95	4,95	4,93	4,88	4,98	4,90	5,00
SKUPAJ (povprečje)	4,96	4,94	4,96	4,87	4,93	4,75	4,95

f.) Akcijski načrt za širitev programa DORA na starostno skupino 45-49 in 70-74 let

Decembra 2022 je Svet Evropske unije potrdil prenovljena priporočila za presejalne programe za zgodnje odkrivanje predrakavih in rakavih sprememb.² Za obstoječa tri presejanja za raka so priporočila posodobljena, poleg tega pa predvidevajo nadaljnja raziskovanja in postopno implementacijo treh novih – za pljučnega raka, raka prostate ter v nekaterih državah in regijah tudi za raka želodca. Priporočila nadomeščajo tista iz leta 2003.

V letu 2023 smo sodelavci upravljavske enote programa DORA pripravili dokument *Širitev programa DORA 45-74 let: Analiza stanja in akcijski načrt*. Tak načrt je oktobra 2023 potrdil Strokovni svet programa DORA, v naslednjih korakih je predvidena obravnava na Strokovnem svetu OIL in nato predstavitev na Usmerjevalnem odboru presejalnih programov.

g.) Nova vodja programa DORA

Od 1.1. 2024 program DORA vodi specialistka javnega zdravja Barbara Mihevc Ponikvar, dr. med.

² Priporočila do dosegljiva na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14770-2022-INIT/sl/pdf>

1.2. Strokovni nadzor

Tabela 3: Izvedene aktivnosti na področju strokovnega nadzora v programu DORA v letu 2023

	Enota	Količina
Strokovna poročila o delu presejalnih centrov	Poročilo	13
Presoja presejalnih centrov na terenu	Presoja in poročilo	2
Strokovni nadzor radiologov	Poročilo	2
Strokovni nadzor radioloških inženirjev	Slika	13.440
Tehnična kakovost mamografov	Dnevni testi	2339
	Tehnični pregledi	42
Odpovedi slikanja	Izmena slikanja	148

1.2.1. Strokovni nadzor presejalnih centrov

Strokovna poročila o delu presejalnih centrov

Upravljalvska enota programa DORA je januarja 2023 pripravila Strokovna poročila o delu presejalnih centrov za vse delujoče centre programa v letu 2022 po vnaprej znanih sklopih podatkov in kazalnikov. Strokovna poročila za OI Ljubljana, ZD Ljubljana, BGP Kranj, SB Nova Gorica, SB Izola, ZD Novo mesto, UKC Maribor, ZD Maribor, SB Ptuj, SB Celje, ZD Celje, SB Murska Sobota in SB Slovenj Gradec so bila po obravnavi na seji Strokovnega sveta programa DORA nato poslana po pošti pristojnim osebam posameznih izvajalcev.

Presoja presejalnih centrov na terenu

Upravljalvska enota programa DORA je v letu 2023 skupno izvedla 2 presoji stacionarnih presejalnih centrov na terenu, in sicer v SB Slovenj Gradec in v UKC Maribor. Poročili sta v času priprave letnega poročila še v fazi finalizacije, centra pa sta dosegla večino zahtevanih standardov kakovosti. Izboljšave bodo pri obeh centrih potrebne na področju organizacije dela, saj radiološki inženirji v večji meri ne dosegajo praga 1.000 mamografij na leto.

Mesečna poročila o presejalnih mamografijah po presejalnih centrih

Register in klicni center programa DORA je za člane kolegija ob začetku meseca skozi celotno leto pripravljala mesečna *Poročila o opravljenem delu po mamografijah*, skupaj 12 poročil. Poročila omogočajo spremljanje števila naročenih in slikanih žensk na ravni celotne Slovenije, na ravni območnih enot ZZZS in po posameznem centru, prav tako pa število slikanih žensk na izmeno in odzivnost žensk v mesecu poročanja ter udeležbo žensk za trimesečno časovno obdobje.

Mesečna poročila o številu ustreznih žensk po presejalnih centrih

Register in klicni center programa DORA je za člane kolegija pripravljala mesečna *Poročila o ustreznih ženskah za vabljenje*, skupaj 12 poročil. Poročila omogočajo pregled nad številom žensk, ki so ustrezne za vabljenje (po tipu naročila), ki čakajo na vabilo več kot 24 mesecev, omogočajo načrtovanje vabljenja in ukrepanja v primeru odstopanj - vse skupno in po posameznem presejalnem centru.

V letu 2023 so bili vabljenje in urniki naročanja načrtovani in oblikovani za celo leto vnaprej za namenom enakomernega razporejanja vabljenih in slikanih žensk, vse v dogovoru s presejalnimi centri.

1.2.2. Strokovni nadzor dela radioloških inženirjev

Ocena kakovosti mamografskih slik

OI Ljubljana izvaja redno ocenjevanje kakovosti pozicioniranja dojk pri diplomiranih radioloških inženirjih (DRI), ki izvajajo presejalne mamografije za program DORA na območju celotne Slovenije. V celoletnem statističnem obdobju od oktobra 2021 do septembra 2022 smo **ocenili 112 DRI**. Ocenjeni so bili DRI iz vseh OE ZZS pri 13 izvajalcih. Pri tem je bilo pregledanih **3.360 mamografij**, kar pomeni, da je bilo ocenjenih približno **13.440 mamografskih slik**. Ocenijo se 30 naključno izbranih mamografij za vsakega DRI, manj pa v primeru daljše odsotnosti. Vsak DRI mora imeti vsaj 75 % slik stopnje 1 za vsako posamezno projekcijo, kar je tudi standard, povzet po evropskih smernicah. Stopnja 1 vsebuje vse tiste mamografske slike, ki so bodisi odlične bodisi dobre z manjšimi napakami, ki ne prekrivajo diagnostično pomembnih delov dojke (žlezno tkivo).

1.2.3. Strokovni nadzor radiologov

V letu 2023 je potekal redni strokovni nadzor nad delom 17 radiologov odčitovalcev, ki izvajajo dvojno odčitavanje mamografij v programu DORA. Skupinski pregled intervalnih rakov v 2023 je bil organiziran v februarju 2023. Poročilo o oceni kakovosti dela za posameznega odčitovalca v DORI je bilo vsakemu posameznemu radiologu poslano 30.1. in 5.9. 2023 za prikaz rezultatov odčitavanja v zadnjega pol leta. V okviru pregledovanja učnih testov DETECTED so v 2023 pregledali štiri serije po 30 mamografij.

1.2.4. Tehnična kakovost mamografskih aparatov

Tehnična kakovost

Pojem tehnična kakovost pomeni kakovost delovanje radiološke opreme, ki jo uporabljamo v programu DORA - predvsem mamografskih rentgenskih aparatov. Tehnično kakovost mamografskih aparatov spremljamo s polletnimi tehničnimi pregledi aparatov in z dnevnimi testi. Dnevne teste izvajajo radiološki inženirji na aparatih s slikanjem testnega fantoma. Za vse aparate uporabljamo enak fantom, slikanje pa se izvede v običajnem načinu delovanja aparata, s čemer zagotovimo nadzor nad praktično vsemi sklopi aparata. Sliko fantoma, poslano v DORA PACS, analiziramo z aplikacijo ORQA, ki samodejno zbere potrebne podatke in analizira sliko ter rezultate pošlje v bazo podatkov na ZVD. Aplikacija iz rezultatov testov izdelava dnevno poročilo, ki ga dobi medicinski fizik (za vse aparate, ki so izvedli test).

1.3. Podporno okolje

Tabela 4: Povzetek aktivnosti na področju podpornega okolja programa DORA v letu 2023.

	Enota	Količina
Število odgovorjenih klicev	Odgovorjeni klic	27.530
Število neodgovorjenih klicev	Neodgovorjeni klic	6.222
Število poslanih vabil	Vabilo	194.279
Število poslanih obvestil	Obvestilo	110.183

1.3.1. Register in klicni center programa DORA

Register in klicni center programa DORA pripravlja urnike vabljenja, skupaj z vodjo radioloških inženirjev načrtuje termine slikanja, vabi ustrezne ženske na presejalne mamografije, pošilja obvestila o normalnih izvidih presejanja, dnevno je v stiku z ženskami preko telefona in elektronske pošte. Pripravlja poročila in kazalnike kakovosti, v sodelovanju z upravljavsko skupino načrtuje logistiko slikanja in strateške usmeritve programa, sodeluje s presejalnimi centri in komunikologi programa.

Klicni center programa DORA:

a.) Vabljenje žensk

Vabljenje žensk v program DORA poteka centralno s strani upravljavske enote na OI Ljubljana. Ženska prejme vabilo iz Registra in klicnega centra programa DORA na naslov stalnega ali začasnega (če stalnega nima) prebivališča tri tedne pred predvidenim terminom z datumom, uro in enoto presejalnega slikanja. Pošiljanje vabil in obvestil ženskam poteka preko zunanjega izvajalca (tiskarna).

Iz Registra in klicnega centra programa DORA smo v letu 2023 poslali **194.279 vabil** (za katerikoli krog slikanja, všteti so opomniki, ista ženska lahko prejme več vabil) in **110.183 obvestil o normalnih izvidih** mamografije. Prvo vabilo v katerikoli krog presejanja je prejelo **146.133 žensk**. V letu 2022 je smo poslali 195.018 vabil in 106.362 obvestil. Ženske, ki se ne odzovejo na prvo vabilo, po približno štirih tednih prejmejo opomnik z novim datumom slikanja. Ženske, ki se ne odzovejo ne na vabilo niti opomnik, prejmejo naslednje vabilo čez 2 leti (brez opomnika). 840 vabil se je vrnilo v Register in klicni center programa DORA zaradi neuspele vročitve (vrnjena pošta), tudi te ženske prejmejo ponovno vabilo čez 2 leti od predhodnega vabljenja (Tabela 9).

Tabela 5: Število poslanih pošte, obvestil in opomnikov, 2023.

leto	število poslanih pošte (vabila, opomniki, predstavitev naročil)	število poslanih obvestil	vrnjena pošta	število poslanih opomnikov*
2023	194.279	110.183	840	9.894

*Število poslanih opomnikov je podmnožica števila poslanih vabil.

b.) Elektronska in telefonska komunikacija z ženskami

Na vso elektronsko pošto sodelavke odgovorijo v 2 delovnih dnevih. Dnevno je bilo v 2023 odgovorjenih povprečno 76 elektronskih pisem. V prejšnjih letih je bilo povprečno dnevno odgovorjenih 65, 70, 60 in 45 elektronskih pisem, kar nakazuje na trend večje uporabe elektronske pošte med vabljenimi ženskami.

Ženskam z znanimi telefonskimi številkami pošiljamo SMS opomnike za presejalno mamografijo 2 delovna dneva pred naročenim terminom. Dnevno je tako poslanih okoli 500 SMS opomnikov. Na ta način obveščamo tudi o nepredvidenih izpadih slikanja.

Štiri sodelavke sprejemajo telefonske klice žensk (vprašanja v zvezi s presejanjem, naročila na mamografijo in prenaročila) vsak delavnik med 9:00 in 12:00 na brezplačni številki 080 2728. V letu 2023 je bilo v času uradnih ur skupaj odgovorjenih 27.530 klicev (v 2022 pa 27.633), kar je povprečno

110 na dan (za 250 delovnih dni). Povprečna dolžina pogovora je znašala 2 minuti. V letu 2023 je bilo neodgovorjenih 6.222 klicev (v 2022 pa 7.787).

1.3.2. Informacijska podpora

V letu 2023 smo v prvi polovici leta uspešno dokončali zamenjavo strojne opreme v sklopu razpisa nadgradnje RIS/PACS ter uspešno izvedli nadgradnjo DORA RIS/PACS na nivoju celotne države. V drugi polovici leta smo zaključili razpis za dobavo manjkajoče strojne opreme (diagnostične delovne postaje in monitorji) in s tem končali posodobitev zastarane strojne/računalniške opreme, ki je potrebna za izvajanje radioloških storitev.

V začetku leta je bila objavljena odločitev o ne-oddaji naročila za prvi javni razpis za novo aplikacijo DORA. V prvi polovici leta so potekale aktivnosti v sklopu priprave novega razpisa za nadgradnjo Aplikacije DORA, ki je bil objavljen pred poletjem in je potekal kot konkurenčni postopek s pogajanjem.

1.4. Izobraževanje

Tabela 6: Povzetek vseh izobraževalnih aktivnostih programa DORA v letu 2023 za zaposlene v DORI, strokovno javnost in laično javnost

	Količina (dogodki)	Število udeležencev	Opombe
a. Izobraževanja za zaposlene DORA po Sloveniji			
Simpozij 15. let programa DORA: S kakovostjo do rezultatov	1 (6 predavanj)	160	V živo 21.4.2023 Materiali srečanja: povezava
Praktično usposabljanje (3. del)	5	5	V živo
Šola DORE	2	87	V živo + Zoom
Srečanje presejalnih centrov programa DORA	1 (5 predavanj)	25	Zoom, 15.5.
Skupaj a.	9	277	
b. Izobraževanja za drugo strokovno javnost o programu DORA			
Predavanja na strokovnih srečanjih in konferencah	18	1.364	
Izobraževanja za tujo strokovno javnost v tujini	3	50	European Joint Reseach Centre – Testing Phase of the European Quality Assurance (QA) Scheme, CanScreenECIS project workshop, Črna Gora
Izobraževanja za tujo strokovno javnost v Sloveniji	8 (več kot 15 predavanj)	100	IAEA Obisk iz Gruzije, Open Days of Slovenian Screening Programms 2023
Skupaj b	29	1.514	

c. Izobraževanja za laično javnost v Sloveniji			
Sejmi	9	/	Altermed, 4 x Dan zdravja oz. dan odprtih vrat, Festival zdravja, Čarobni dan, MOS, Sejem narava zdravje
Predavanja za laično javnost po Sloveniji	13	353	Večinoma v živo
Skupaj c.	22	353	
SKUPAJ (a,b,c)	60	2.144	

Tudi v letu 2023 so potekala številna izobraževanja za zaposlene v programu DORA in dodatna usposabljanja zaposlenih. **Organizirali ali sodelovali smo na največ izobraževalnih dogodkih doslej, skupaj na 60 srečanjih in nagovorili več kot 2.000 udeležencev**, med katerimi so zaposleni DORE, domača in tuja strokovna javnost ter laična javnost. Sodelovali smo na 9 sejmih oz. podobnih srečanjih po Sloveniji.

Izvedli smo 2 Šoli DORE, 1 Srečanje presejalnih centrov programa DORA, 5 inženirjev je uspešno opravilo Praktično 10 dnevno usposabljanje za delo v Programu DORA. Skupaj je na izobraževanjih zaposlenih sodelovalo skupno nekaj več kot 250 zaposlenih, nekateri seveda večkrat.

Ob obeležitvi petnajstletnice programa DORA smo organizirali simpozij *15. let programa DORA: S kakovostjo do rezultatov*, ki se ga je 21.4. udeležilo 160 slušateljev, med njimi so bili večinoma zaposleni programa DORA in druga strokovna javnost. V letu 2023 zato ni potekal DORIN DAN. Sodelavci programa DORA so sodelovali tudi na različnih vabljenih konferencah in predavanjih za strokovno javnost v Slovenij, kjer so predstavljali program DORA: skupaj je potekalo 18 takih srečanj. Izvedli smo tudi več izobraževanj za strokovno javnost iz tujine, na OI Ljubljana ali v drugih inštitucijah. Skupaj je bilo izvedenih več kot 29 srečanj za strokovno javnost z nekaj več kot 1.500 slušatelji.

Prav tako so sodelavci programa DORA predavali na različnih vabljenih predavanjih za različne organizacije po Sloveniji, skupaj smo izvedli 13 takih predavanj za nekaj več kot 350 slušateljev. Potekalo je tudi mentorstvo in usposabljanje novih zaposlenih.

1.5. Komuniciranje

Tabela 7: Povzetek rezultatov komuniciranja o programu DORA v letu 2023

	Enota	Količina 2023	Leto 2022
Medijske objave	zadetek (objava)	1.009	874
Tiskani mediji	članek	230	210
Elektronski mediji	prispevek (TV, RA)	57 (TV) 162 (RA)	61 (TV) 108 (RA)
Internet	članek	560	495
Sporočila za javnost	članek	8	4
Ostali medijski izhodi (gradiva, odgovori na vprašanja, članki, intervjuji ipd.)	članek	10	15

Novice na spletnem mestu DORA	novica	41	38
Novičnik DORA	izvod/številka	3	4
Obiskanost spletnega mesta	uporabniki / število obiskov	8.645 /51.197*	7.489 / 27.169

* način merjenja, grafični prikazi in metrike niso povsem enake, kot so bile leta 2022 zaradi prehoda iz Google Universal Analytics na Google Analytics 4. Tako da neposredne primerjave med leti tokrat ni bilo mogoče izvesti.

1.5.1. Povzetek ključnih komunikacijskih aktivnosti v letu 2023

Leto 2023 je bilo za komuniciranje programa DORA zelo produktivno, saj smo **uspešno izvedli štiri velike komunikacijske projekte**:

- organizirali smo celoten **dogodek ob 15. obletnici** programa,
- izpeljali **projekt fotografiranja** vseh presejalnih centrov in ekip po Sloveniji,
- pripravili **ново celostno podobo programa** (CGP) – prvič imamo oblikovan priročnik CGP, kar je ključnega pomena za pojavljanje in promocijo programa na sodobnih komunikacijskih kanalih
- po dobrih 10 letih delovanja programa smo pripravili [nov predstavitveni film o programu DORA](#), kjer skozi igrano zgodbo spoznamo korake ženske v programu; prvič smo pripravili [kratek video spot](#), kjer na preprost in jasen način izpostavimo pomen zgodnjega odkrivanja raka dojke.

Oba videa (film in spot) smo že zamenjali v čakalnicah zdravstvenih ustanov, na spletnem mestu, naložili na YouTube kanal Onkološkega inštituta Ljubljana (OI) ter ga delili s ključnimi deležniki (društva, Ministrstvo RS za zdravje, Nacionalni inštitut za javno zdravje, ginekologi, ...). Dodatno smo v novembru in decembru 2023 uspeli dogovoriti brezplačno predvajanje v omejenih oglasnih terminih na programih nacionalne televizije.

Za komuniciranje kot del upravljanja programa DORA med epidemijo Covid-19 smo v letu 2023 **prejeli mednarodni nagradi Zlato pero** (Gold Quill of Excellence in Best of the best) za najboljše komunikacijske primere na svetu, ki ju podeljuje Mednarodno združenje poslovnih komunikatorjev (IABC).

1.5.2. Pomembnejše aktivnosti na področju komuniciranja v letu 2023

Med pomembnejše aktivnosti na področju komuniciranja v letu 2023 sodijo:

- obveščanje o začetku slikanja žensk (6. krog) v mobilni enoti na Vrhniki (januar 2023),
- obveščanje o zaključku slikanja (6. krog) v mobilni enoti programa DORA v Litiji (marec 2023),
- obveščanje o 15-ih letih delovanja programa DORA in prvih učinkih na zdravljenje (april 2023),
- obveščanje o prejemu mednarodne nagrade Zlato pero (Gold Quill) za projekt upravljanja komuniciranja programa DORA med epidemijo covid-19 (junij 2023),
- obveščanje o novi celostni grafični podobi programa DORA (junij 2023),
- obveščanje o spremenjenem dostopu do presejalno-diagnostičnega centra programa DORA v UKC Maribor zaradi prenove in gradnje novega oddelka za onkologijo (avgust 2023),
- obveščanje o pomenu zgodnjega odkrivanja raka dojke v programu DORA ob začetku rožnatega oktobra (september 2023),
- obveščanje o začetku slikanja žensk (5. krog) v mobilni enoti programa DORA (oktober 2023),
- obveščanje o novem predstavitvenem videu programa DORA (november 2023),
- za vse ključne dogodke so bile pripravljene novice za spletno mesto DORA, **skupaj 41 novic**,

- priprava elektronskega novičnika za sodelavce programa DORA po Sloveniji (**skupaj 3 številke**),
- priprava kompleksnejših odgovorov na vprašanj žensk v programu DORA (**7 odgovorov**), pripravili smo tudi dve dodatni obvestili k vabilu na presejalno mamografijo (že povabljenim ženskam v SB Izola za odpoved slikanja zaradi prenove prostorov in organiziranim vabljenjem neodzivnic ali žensk, ki so v preteklosti izpolnile obvestilo za izključitev iz vabljenja in ga poslale na register DORA).

1.5.4. Obiskanost spletnega mesta programa DORA

Zaradi načina merjenja iz Google Universal Analytics na Google Analytics 4 grafični prikazi in metrike niso povsem enake, kot so bili leta 2022. Zato neposredne primerjave med leti 2022 in 2023 za nekatere kazalnike ni bilo mogoče izvesti.

V primerjavi z letom 2022 se je povečalo število uporabnikov (+23,8%), kot tudi število ogledov strani (+20,3%). Povečalo se je tudi povprečno trajanje seje, in sicer iz dobre minute in pol na dobre tri minute. Uporabniki so se na spletni strani v povprečju zadržali dobre 3 minute in si povprečno v 1,5 sejah ogledali skupno 6 strani. Večina je do spletišča dostopala neposredno (npr. preko zaznamka v svojem brskalniku), malo več kot polovica uporabnikov pa je spletišče obiskala preko mobilne naprave. Največkrat obiskane vsebine: vstopna stran, prenaročanje, presejanje za raka dojk. Največkrat prenesene vsebine: zloženka, program 15. obletnice programa DORA.

1.6. Raziskovanje

Tabela 8: Povzetek aktivnosti na področju raziskovanja o programu DORA v letu 2023

	Količina	Število avtorjev oz. raziskovalcev	Opombe
Raziskave o DORI v Sloveniji	4	Več kot 20	
Raziskave o DORI v mednarodnem partnerstvu	5	Več kot 20	
Izvirni znanstveni članek	1	9	
Strokovni prispevek	16	Več kot 20	Od tega 5 prispevkov v zborniku ob 15-letnici DORE, 5 prispevkov v tujem jeziku

1.6.1. Raziskave

Sodelavci programa DORA smo v letu 2023 sodelovali v več raziskavah, tako doma kot v tujini oz. v mednarodnem partnerstvu.

Raziskave v Sloveniji:

- Presečna raziskava o ogroženosti z rakom dojk v Sloveniji: v letu 2023 smo vnašali izpolnjene vprašalnike v Office program, naredili analizo in objavili izvirni znanstveni članek, raziskava je bila v 2023 zaključena
- Sodelovanje v projektih OIL: S-LYG

- Slovenski raziskovalni program za celostno obravnavo raka SLORapro
- Vrednotenje kakovosti življenja bolnic po prebolelem raku dojk: primerjava bolnic iz programa DORA z ostalimi bolnicami, ki so bile vključene v raziskavo OREH (Magistrsko delo)

Raziskave v mednarodnem partnerstvu:

- Sodelovanje v projektu EUTOPIA East
- European Commission Joint Research Center: pilotiranje akreditacije centrov za raka dojk
- Sodelovanje pri raziskavah s FMF: Izboljšanje presejanja za rak dojk z analizo kvantitativnih slikovnih biomarkerjev kot množičnih podatkov
- JA CanScreen – prijava skupnostnega projekta
- CanScreenEcis – sodelovanje kot pilotna država

1.6.2. Strokovne objave o programu DORA

Sodelavci programa DORA smo v letu 2023 sodelovali na različnih strokovnih konferencah doma in v tujini z različnimi prispevki, na temo programa DORA je bil v letu 2023 objavljen 1 izvorni znanstveni članek.

Strokovni članki – prispevki na konferencah:

Hertl, K., Kurir-Borovčič, M., Jarm, K., Kovše, K. in Vrhovec, M., 2023. Državni presejalni program za raka dojk Dora. [na spletu] *Šola raka dojk*: [strokovno srečanje]. Združenje za senologijo SZD.str.15–22. Dostopno na: <<https://dirros.openscience.si/lzpisGradiva.php?id=17645>>.

Škrbec, V., Duratović Konjević, A., Jarm, K., Kurir-Borovčič, M., Vrhovec, M., Kutnar, V., Kolar, L., Torkar, K., Šval, C. in Hertl, K., 2023. Pomen komuniciranja pri ohranjanju udeležbe v državnem presejalnem programu za raka dojk dora med epidemijo covid-19 = The importance of communication in maintaining participation in the slovenian breast cancer screening programme dora during the covid-19 pandemic. *Zdravje kot vir blaginje: 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023*, [na spletu] str.85–86. Dostopno na: <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/09/Zbornik_Zdravje-kot-vir-blaginje_2023.pdf>.

Vrhovec, M., Kovše, K. in Hertl, K., 2023. Indikacije za slikovne preiskave pri raku dojk. [na spletu] *Šola raka dojk*: [strokovno srečanje]. Združenje za senologijo SZD.str.23–30. Dostopno na: <<https://dirros.openscience.si/lzpisGradiva.php?id=17652>>.

Jarm, K. in Vardič, D., 2023. Dora. *Zdravstveni statistični letopis Slovenije*, [na spletu] str.1–9. Dostopno na: <<https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2021/>>.

Kurir-Borovčič, M., Hertl, K., Vrhovec, M., Kutnar, V., Škrbec, V. in Jarm, K., 2023. Petnajst let Dore: ključni mejniki presejalnega programa. *Program DORA 2008-2023: s kakovostjo do rezultatov*. Onkološki inštitut; Senološka sekcija SZD.str.11–27.

Jarm, K., 2023. Kazalniki kakovosti programa Dora. *Program DORA 2008-2023: s kakovostjo do rezultatov*. Onkološki inštitut; Senološka sekcija SZD.str.29–45.

Perhavec, A. in Tomšič, S., 2023. Učinki programa Dora na kirurško zdravljenje raka dojk. *Program DORA 2008-2023: s kakovostjo do rezultatov*. Onkološki inštitut; Senološka sekcija SZD.str.58–69.

Marinko, T., 2023. Učinki programa Dora na obsevanje raka dojk. *Program DORA 2008-2023: s kakovostjo do rezultatov*. Onkološki inštitut; Senološka sekcija SZD.str.86–95.

Zadnik, V. in Tomšič, S., 2023. Učinki programa Dora na breme raka dojk v Sloveniji. *Program DORA 2008-2023: s kakovostjo do rezultatov*. Onkološki inštitut; Senološka sekcija SZD.str.48–55.

Borštnar, S., 2023. Učinki presejalnega programa Dora na sistemsko zdravljenje raka dojk. *Program DORA 2008-2023: s kakovostjo do rezultatov*. Onkološki inštitut; Senološka sekcija SZD.str.71–83

Strokovni članki v tujem jeziku:

Kurir-Borovčič, M., Jarm, K., Vrhovec, M., Kutnar, V., Škrbec, V., Šval, C., Torkar, K., Kolar, A. in Hertl, K., 2023. High satisfaction of women in Slovenian breast cancer screening program DORA: results of an anonymous survey. *The Breast*, 68(1), str.S40.

Zhang, L., 2023. CanScreen5, a global repository for breast, cervical and colorectal cancer screening programs. *Nature medicine*, [na spletu] 29(5), str.1135–1145. Dostopno na: <doi:10.1038/s41591-023-02315-6>.

Tomšič, S., Žagar, T., Mihor, A., Mlakar, M., Lokar, K., Jarm, K. in Zadnik, V., 2023. Prognostic factors and survival in Slovenian women with breast cancer in relation to organized screening. *ENCR IACR Scientific conference, 14-16 November 2023, Granada, Spain*, [na spletu] str.117. Dostopno na: <https://encr.eu/sites/default/files/inline-files/ENCR%20Scientific%20Meeting%202023_book%20abstracts.pdf>.

Duratović Konjević, A., Škrbec, V., Jarm, K., Hertl, K., Vrhovec, M., Kurir-Borovčič, M., Kutnar, V., Kolar, L. in Torkar, K., 2023. Communicating breast cancer screening during covid-19 pandemic: a Slovenian experience. *Patient education and counseling*, [na spletu] 109(1), str.119. Dostopno na: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9982423/>>.

Jarm, K., Kurir-Borovčič, M., Vrhovec, M., Kutnar, V., Škrbec, V., Torkar, K. in Hertl, K., b. d. Slovenian breast cancer screening programme guidelines: a lecture at Cancer screening: in the present, the future, Turin, Italy, June 21-23, 2023.

Drugi strokovni članki:

Škrbec, V., 2023. Simpozij 15 let programa Dora: od rezultatov do kakovosti. *NOVIS*, 49(5/6), str.45–48.

Izvirni znanstveni članek:

Jarm, K., Zadnik, V., Birk, M., Vrhovec, M., Hertl, K., Klaneček, Ž., Studen, A., Šval, C. in Krajc, M., 2023. Breast cancer risk assessment and risk distribution in 3,491 Slovenian women invited for screening at the age of 50: a population-based cross-sectional study. *Radiology and oncology*, [na spletu] 57(3), str.337–347. Dostopno na: <<https://www.radioloncol.com/index.php/ro/article/view/4102/5173>>.

2. Zdravstvene storitve v programu DORA: rezultati strokovnega dela

Tabela 9: Povzetek zdravstvenih storitev o programu DORA za leto 2023

	Enota	Vrednost
Število slikanih žensk	ženska	114.175
Število povabljenih žensk na mamografijo	ženska	146.133
Udeležba v programu DORA	%	77,0 %
Konsenz konference	ženska	11.609
Število žensk na dodatnih obravnavah	ženska	3.271
Število odkritih rakov	ženska	620
Število delujočih presejalnih centrov	Presejalni center ali enota	19

Evropske smernice za zagotavljanje kakovosti v presejanju za raka dojk³ definirajo in določajo željene in ciljne vrednosti kazalnikov kakovosti, ki naj bi jih vsak presejalni program za raka dojk spremljal in dosegal. V Registru in klicnem centru DORA redno spremljamo kakovost programa DORA na osnovi teh vnaprej določenih kazalnikov.

Metode

Poročilo vsebuje rezultate programa na podlagi podatkov, ki so vneseni v aplikacijo DORA. Kazalniki v tabelah 16 - 19 so izračunani za ženske, ki smo jih v določenem časovnem obdobju povabili na presejalno mamografijo (torej za ženske, vabljene v obdobju 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023) in so bile kadarkoli slikane. Število opravljenih mamografij (Slika 4, Tabela 15), ki je vezano samo na datum slikanja, je zato nekoliko večje od števila slikanih žensk; k tej razliki prispevajo ženske, ki se prenaročijo in pri katerih zato datum slikanja (in morebitne obravnave) zapade v naslednje koledarsko leto. Te ženske spadajo v statistiko leta 2023.

Rezultati

V letu 2023 je bilo na 22 digitalnih mamografij v 13 stacionarnih presejalnih centrih, 3 dislociranih in 3 mobilnih enotah skupaj slikanih **114.175** žensk in pri 620 ženskah odkrit rak dojk (podatki na dan 16.1.2024).

2.1. Lokacije izvajanja v letu 2023

Program DORA je leta 2023 potekal na **dvaindvajsetih digitalnih mamografskih aparatih** v desetih območnih enotah ZZZS.

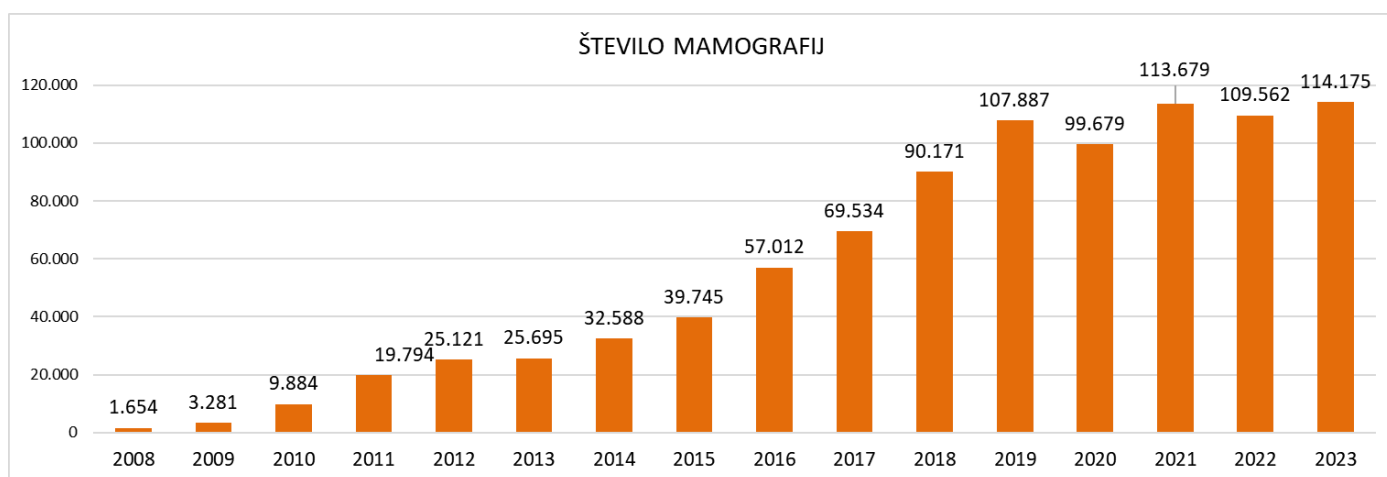
³ Evropske smernice kakovosti: Perry N, Broeders M, de Wolf C, Törnberg S, Holland R, von Karsa L, Puthaar E (eds) European Guidelines for Quality Assurance in Breast Cancer Screening and Diagnosis. Fourth Edition. 2004.

Presejalno slikanje se je izvajalo na že obstoječih enotah na OIL (trije stacionarni mamografi in tri mobilne enote – Ljubljana, Litija, Vrhnika, Idrija, Postojna ter Jesenice), v ZD Ljubljana, ZD Domžale, SB Trbovlje, ZD Maribor, UKC Maribor (le nekajkrat tudi na drugem digitalnem mamografu v UKC MB), SB Ptuj, SB Izola, SB Nova Gorica, BGP Kranj, ZD Novo mesto, SB Murska Sobota, SB Slovenj Gradec, SB Celje, ZD Celje in SB Brežice.

2.2. Število mamografij

V letu 2023 je bilo v programu DORA opravljenih **114.175 presejalnih mamografij**.

Slika 3: Število slikanih žensk v programu DORA po letih.

2.3. Udeležba v programu DORA v 2023

Udeležbo v programu DORA merimo kot odstotek vabljenih žensk v določenem obdobju, ki so se kadarkoli za ta krog vabljenja udeležile presejalnega slikanja. Za uspešnost programa in dosego dolgoročnega cilja je pomembno, da se presejalnega slikanja udeleži vsaj 70 % ciljne populacije, kar je predpisana vrednost po evropskih smernicah, ciljna vrednost po evropskih smernicah je udeležba več kot 75 %.

Skupna udeležba v programu DORA od začetka presejanja v 2008 do konca leta 2023 znaša 75,6 %. **V letu 2023 je bila skupna udeležba žensk 77,0 %** (v letu 2022 je bila 78,1 %). Udeležba bo še nekaj odstotnih točk večja zaradi žensk, ki so bile povabljene v letu 2023, pa so se prenaročile in bodo dejansko slikane v letu 2024.

Tabela 10: Udeležba vabljenih žensk v program DORA po občinah, podatki skupaj za leti 2022 in 2023.

OBČINA	ŠTEVILO SLIKANIH	UDELEŽBA (%)
MIRNA PEČ	370	87,7
GORENJA VAS-POLJANE	798	86,1
CERKNO	513	86,1
MARKOVCI	475	85,6
ŠENTJERNEJ	813	85,5
ŠMARJEŠKE TOPLICE	406	85,5
CERKVENJAK	234	84,8
VOZENICA	347	84,6
HAJDINA	463	84,2
MIRNA	306	84,1
DORNAVA	328	83,9
MIREN-KOSTANJEVICA	577	83,9
MORAVČE	595	83,8
ŽELEZNIKI	743	83,8
STARŠE	495	83,8
HORJUL	271	83,6
ŠMARTNO PRI LITJI	597	83,5
OPLOTNICA	458	83,4
ŽUŽEMBERK	530	83,3
DOLENJSKE TOPLICE	418	83,3
VIPAVA	571	83,2
CERKLJE NA GORENJSKE	848	83,2
ČRNOMELJ	1.682	83,1
REČICA OB SAVINJI	271	83,1
STRAŽA	462	83,1
ZREČE	799	83,0
PREDDVOR	410	82,8
BRDA	644	82,8
VERŽEJ	168	82,8
MISLINJA	547	82,8
TOLMIN	1.241	82,7
KOBILJE	67	82,7
GORNJI GRAD	281	82,6
ŠENTRUPERT	275	82,6
RENČE-VOGRSKO	496	82,5
LUKOVIČA	595	82,4
DRAVOGRAD	1.023	82,4
SLOVENJ GRADEC	2.050	82,3
ŠMARTNO OB PAKI	395	82,3
MOKRONOG-TREBELNO	343	82,1
MAKOLE	242	82,0
SEMIČ	461	82,0
GORIŠNICA	463	81,9
MUTA	403	81,9
KOBARID	470	81,9
VRHNIKA	1.790	81,7
ŠOŠTANJ	1.009	81,7
BELTINCI	967	81,7
NAKLO	581	81,5
TURNIŠČE	409	81,5
LAŠKO	1.595	81,5
ŠEMPETER-VRTOJBA	698	81,4
MAJŠPERK	495	81,4
VIDEM	656	81,3
PTUJ	2.825	81,3
VOJNIK	1.049	81,3
PREVALJE	756	81,2
DOBJE	112	81,2
ČRENŠOVCI	451	81,1

OBČINA	ŠTEVILO SLIKANIH	UDELEŽBA (%)
IDRIJA	1.065	81,1
NOVO MESTO	4.033	81,1
BRASLOVČE	675	81,0
TREBNJE	1.318	81,0
GORJE	295	80,8
ŽETALE	160	80,8
MORAVSKE TOPLICE	749	80,8
ŠENTJUR	2.277	80,7
ŠENČUR	926	80,7
MENGEŠ	803	80,7
BENEDIKT	280	80,7
ŽIRI	515	80,6
AJDOVŠČINA	2.022	80,6
VODICE	530	80,4
NOVA GORICA	3.398	80,4
SELNICA OB DRAVI	551	80,3
ŠMARJE PRI JELŠAH	1.187	80,3
ŠTORE	473	80,3
SEVNICA	1.992	80,2
POLZELA	722	80,1
TABOR	193	80,1
ŽALEC	2.544	80,1
LJUBNO	303	79,9
VRANSKO	283	79,9
KIDRIČEVO	787	79,9
LENART	904	79,9
ŠKOFJA LOKA	2.451	79,8
KOPER	5.320	79,8
SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	308	79,8
VELENJE	3.829	79,8
VELIKA POLANA	169	79,7
PREBOLD	601	79,7
SLOVENSKE KONJICE	1.710	79,6
LUČE	164	79,6
RIBNICA	1.066	79,6
MEŽICA	398	79,4
DOMŽALE	3.856	79,4
TRNOVSKA VAS	146	79,3
VELIKE LAŠČE	468	79,3
DESTRNIK	298	79,3
KOMEN	420	79,2
SVETA ANA	248	79,2
HRASTNIK	1.101	79,2
KANAL	598	79,2
LITJA	1.721	79,1
RAVNE NA KOROŠKEM	1.334	79,1
HOČE-SLIVNICA	1.317	79,1
LOGATEC	1.364	79,0
SLOVENSKA BISTRICA	2.867	78,9
KRIŽEVCI	387	78,8
SVETI JURIJ V SLOVENSKIH	245	78,8
VITANJE	251	78,7
RAČE-FRAM	832	78,6
ZAGORJE OB SAVI	1.826	78,5
ŠENTILJ	1.003	78,4
TIŠINA	482	78,4
ŠKOCJAN	335	78,3
IZOLA	1.727	78,3
SODRAŽICA	226	78,2
SREDIŠČE OB DRAVI	240	78,2

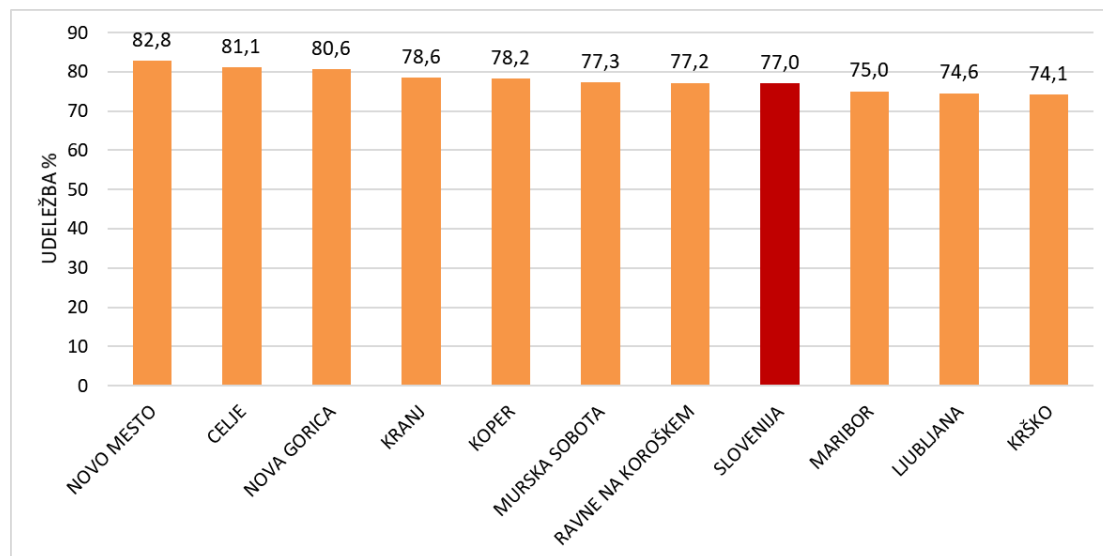
Tabela 10: Udeležba vabljenih žensk v program DORA po občinah, podatki skupaj za leti 2022 in 2023. (nadaljevanje)

OBČINA	ŠTEVILO SLIKANIH	UDELEŽBA (%)
JEZERSKO	68	78,2
ŽIROVNICA	466	78,1
NAZARJE	309	78,0
MURSKA SOBOTA	2.280	78,0
DOL PRI LJUBLJANI	600	78,0
SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	120	77,9
DOBRNA	261	77,9
SVETI TOMAŽ	243	77,9
DOBROVA-POLHOV GRADEC	792	77,8
IG	753	77,7
IVANČNA GORICA	1.716	77,7
RADLJE OB DRAVI	674	77,6
RADEČE	535	77,6
CELJE	5.529	77,6
DUPLEK	842	77,6
KOSTANJEVICA NA KRKI	291	77,6
JURŠINCI	239	77,6
LJUTOMER	1.241	77,6
ANKARAN	373	77,5
PODČETRTEK	400	77,5
KAMNIK	2.321	77,4
KRANJ	5.848	77,3
SEŽANA	1.291	77,3
PESNICA	856	77,3
LOG-DRAGOMER	346	77,2
RUŠE	840	77,2
KOČEVJE	1.790	77,1
KOZJE	366	77,1
ROGATEC	359	77,0
BREŽOVICA	1.305	77,0
BREŽICE	2.715	77,0
ROGAŠKA SLATINA	1.292	77,0
GROSUPLJE	2.005	76,9
KRŠKO	2.841	76,8
RADENCI	579	76,8
MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	724	76,7
ORMOŽ	1.359	76,7
DOBREPOLJE	371	76,7
ČRNA NA KOROŠKEM	351	76,6
POLJČANE	491	76,6
DIVAČA	402	76,6
BOHINJ	534	76,5
HRPELJE-KOZINA	446	76,5
ODRANCI	166	76,5
RADOVLJICA	1.982	76,5
KRANJSKA GORA	571	76,4
PODLEHNIK	227	76,4
BOVEC	342	76,3
METLIKA	889	76,3
MEDVODE	1.755	76,1
ŠKOFLJICA	1.111	75,8
PIVKA	630	75,8
KOMENDA	551	75,8
MOZIRJE	449	75,7
ČIRKULANE	245	75,6
ŠALOVCI	156	75,4
JESENICE	2.188	75,3
LOVRENC NA POHORJU	342	75,3
LENDAVA	1.219	75,3
TRŽIČ	1.633	75,1

OBČINA	ŠTEVILO SLIKANIH	UDELEŽBA (%)
PODVELKA	266	75,1
BOROVNICA	437	75,1
SVETA TROJICA V SLOV. GORICAH	253	75,1
PUCONCI	638	75,1
ZAVRČ	158	74,9
GORNJA RADGONA	951	74,8
BISTRICA OB SOTLI	160	74,8
SOLČAVA	65	74,7
BLED	798	74,4
RIBNICA NA POHORJU	124	74,3
LJUBLJANA	28.062	74,2
DOBROVNIK	143	74,1
MARIBOR	10.997	73,8
GORNJI PETROVCI	228	73,3
TRZIN	354	73,3
KUNGOTA	519	73,1
CERKNICA	1.112	73,0
CANKOVA	207	72,9
PIRAN	1.785	72,8
GRAD	210	72,4
HODOŠ	27	71,1
LOŠKI POTOK	184	71,0
TRBOVLJE	1.728	70,8
APAČE	373	70,6
POSTOJNA	1.520	70,6
ILIRSKA BISTRICA	1.324	70,5
BLOKE	155	70,1
RAZKRIŽJE	115	69,7
LOŠKA DOLINA	344	69,4
KOSTEL	61	67,8
ROGAŠOVCI	301	67,5
KUZMA	130	64,0
OSILNICA	31	56,4
SKUPAJ	222.010	77,9

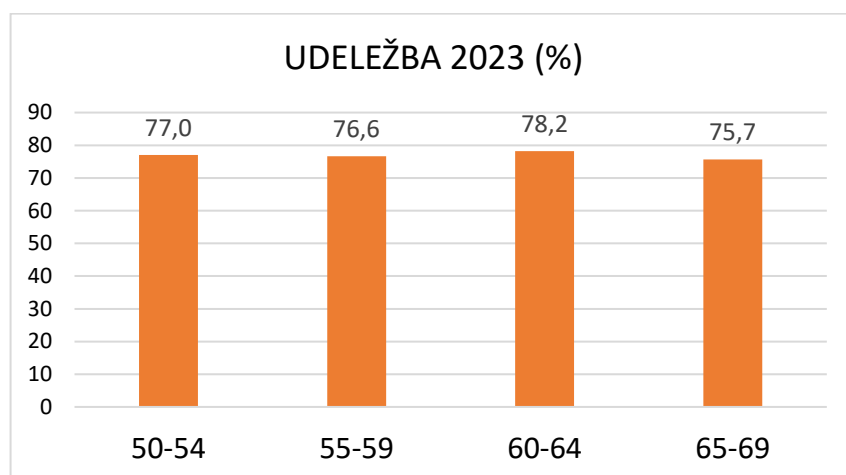
Na sliki 5 je prikazana skupna udeležba v posameznih OE ne glede na krog slikanja. Razen v OE Krško in Ljubljana je bila v vseh OE udeležba 75 % ali več, kar je tudi željena vrednost po EU smernicah. V vseh OE pa udeležba presega minimalnih 70 % kot predpogoj za uspešnost presejalnega programa. Udeležba žensk glede na starost se med štirimi starostnimi skupinami ne razlikuje pomembno (Slika 6).

Slika 4: Graf udeležbe po območnih enotah ZZZS (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023).

Podatki na dan 4.1.2024.

Slika 5: Udeležba žensk v programu DORA po starostnih skupinah (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023).

Podatki na dan 4.1.2024.

2.4. Konsenz konference in nadaljnja obravnava letu 2023

Konsenz

V Sloveniji poteka presejanje z dvojnimi neodvisnim odčitavanjem, saj vsako mamografsko sliko neodvisno drug od drugega odčitata dva radiologa. Kadar vsaj eden od njiju označi sumljivo

spremembo na mamogramu, te mamograme skupaj z obema radiologoma odčitovalcema pregleda še tretji, odgovorni radiolog, na konsenzu. Odčitavanje in konsenz potekata enako za vse lokacije izvajanja programa DORA. V okviru konsenza se obravnava 10–15 % slikanih žensk, odvisno od izkušenosti radiologov odčitovalcev in presejanosti populacije; v nadaljnjih krogih je možna primerjava z mamografijami iz predhodnih slikanj.

Na konsenzu smo v letu 2023 skupno obravnavali povprečno 10,3 % slikanih žensk; v prvem presejalnem krogu 33,0 % slikanih žensk, v nadaljnjih krogih pa 7,0 %. V tabeli 18 so prikazani podatki ločeno po dveh presejalno-diagnostičnih centrih in rezultati se ne razlikujejo.

Nadaljnja obravnava

Poleg udeležbe je pomemben kazalnik kakovosti programa odstotek vabljenih na nadaljnjo obravnavo - dodatno diagnostiko («recall rate») zaradi sumljivih sprememb po konsenzu. Željene in ciljne vrednosti predpisujejo evropske smernice, v prvem krogu presejanja naj bi bil ta odstotek pod 7 % (ciljna vrednost < 5 %), v nadaljnjih krogih pa naj bi dosegal vrednosti pod 5 % (ciljna vrednost < 3 %).

Ženske iz OE Maribor, Murska Sobota, Ravne na Koroškem in Celje so bile na dodatne diagnostične preiskave vabljene v PDC UKC Maribor, ostale v PDC na OI Ljubljana.

V programu DORA smo v letu 2023 med ženskami, ki so se prvič udeležile presejalnega slikanja, na nadaljnje obravnave povabili 10,5 % žensk, med ženskami iz nadaljnjih krogov pa 1,9 % slikanih žensk, v vseh krogih skupaj 3,0 %. Ker je nadaljnja obravnava del presejalnega procesa, je udeležba žensk na nadaljnji obravnavi skoraj popolna, in sicer 97,4-odstotna.

Od vseh slikanih žensk v letu 2023 smo na **nadaljnje obravnave povabili 3.357 žensk**, 86 se jih obravnav (še) ni udeležilo.

2.5. Raki, odkriti v presejalnem programu DORA

V tabeli 20 poročamo o številu žensk, pri katerih so v presejanju odkrili raka dojke. Upoštevali smo ženske, slikane v letu 2023, ne glede na množico (kohorto) povabljenih žensk v tem letu. V letu 2023 je bil v programu DORA rak dojke odkrit pri 620 ženskah, 400 v PDC OIL in 220 v PDC MB.

Več rakov odkrijemo med ženskami, ki se prvič udeležijo presejanja, med njimi odkrijemo nekaj manj kot sedem rakov na 1.000 slikanih žensk. Pri ženskah, ki jim je bil rak odkrit v nadaljnjih krogih presejanja, je stopnja odkrivanja rakov zmanjša, ker je vedno več žensk že presejanih (Tabela 22).

Tabela 11: Število žensk z rakom dojke, odkritim v presejanju, po letih.

LETO	ŠTEVILO ŽENSK Z ODKRITIM RAKOM DOJK
2008	13
2009	28
2010	79
2011	143
2012	201
2013	163
2014	187

2015	249
2016	372
2017	436
2018	544
2019	625
2020	600
2021	668
2022	590
2023	620
SKUPAJ	5.518

2.6. Operacije raka dojk in čas do operacije

Pomemben kazalnik kakovosti v programu DORA je čas do operacije v presejanju odkritega raka, ki je po smernicah 15 delovnih dni. V tabeli 21 so rezultati analize iz aplikacije DORA za ženske, ki so bile operirane med 1. 1. in 31. 12. 2023 in so imele vnesen in avtoriziran izvid operacije na dan 16. 1. 2024. Pri čakalni dobi na operacijo se upošteva datum najkasnejše predoperativne konference (to je dan, ko se odločijo za operacijo) in datum operacije. Rezultat je število delovnih dni, prikazana je mediana vrednost (50 % oseb je bilo operiranih pred tem številom delovnih dni). V letu 2023 je bila mediana čakalna doba za operacijo **21 dni** (v 2022 je znašala 22,5 dni, v 2021 je bila 23 dni).

2.7. Kazalniki kakovosti 2022

Kazalniki kakovosti so zaradi popolnosti podatkov predstavljeni z enoletnim zamikom, saj so prikazani podatki za kohorto žensk vabljenih v presejalni program v določenem koledarskem letu, za ženske vključene v zadnjem delu leta pa celotna obravnava še ni zaključena znotraj koledarskega leta. Kratkoročni kazalniki v Tabeli 12 prikazujejo postopke med potekom presejanja in rezultate presejanja v kohorti žensk, ki so bile **vabljeni na slikanje v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2022**.

Udeležba žensk v presejanju leta 2022 je bila 78,3 %, na nadaljnje preiskave smo povabili 2,9 % vseh slikanih žensk (v vseh presejalnih krogih skupaj). Delež obravnav v prvem krogu presejanja je večji kot v predhodnih letih (9,5 %) in je tudi izven priporočljivih vrednosti EU smernic (<7 %), kar je posledica večjega deleža konsenza, saj pri ženskah v prvem krogu slikanja ni primerjave s predhodnimi mamografskimi slikami. Ženske v prvem krogu slikanja pa predstavljajo le okoli 10 % vseh slikanih v letu, zato je skupni delež obravnav majhen (2,9 %).

Raka dojk smo med prvič presejanimi ženskami odkrili pri nekaj manj kot sedmih ženskah na 1.000 slikanih, v nadaljnjih krogih pa pri nekaj manj kot petih ženskah na 1.000 slikanih.

Delež majhnih rakov (manjših ali enakih 1 cm), odkritih v presejanju, je bil v prvih krogih 42,6 %, v nadaljnjih krogih pa 44,7 %; oba kazalnika sta nad minimalno vrednostjo, ki jo predpisujejo evropske smernice (25 in 30 %). 23,3 % v presejanju odkritih rakov je bilo neinvazivnih (in situ). Ženske so dovolj hitro obveščene o rezultatih testa in rezultatih nadaljnjih preiskav. Na operativni poseg so čakale povprečno 20,9 delovnih dni, v letu 2021 pa 21,3. Čakalna doba na operacijo je zadnja leta konstantno okoli 22 delovnih dni. Predstavlja čas od predoperativne konference (odločitve za operacijo) do operacije. Možno bi bilo še nekoliko skrajšati čas med prvim pregledom pri kirurgu in operativnim posegom.

Tabela 12: Kazalniki kakovosti programa DORA (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v posameznem letu).

Podatki na dan 8.1.2024 (za leto 2022).

KAZALNIK KAKOVOSTI	Vrednost v programu DORA:	2017	2018	2019	2020	2021	2022	sprejemljiva v EU smernicah	Cilj v EU smernicah
Delež vabljenih žensk, ki so se udeležile presejalne mamografije		71,1	75,3	78,3	75,6	77,8	78,3 %	> 70 %	> 75 %
Delež slikanih žensk za nadaljnjo obravnavo	prvi presejalni krog	4,1	4,2	5,0	7,5	9,9	9,5 %	< 7 %	< 5 %
	nadaljnji presejalni krogi	1,3	1,5	1,5	1,9	2,0	2,0 %	< 5 %	< 3 %
Delež žensk, ki so se udeležile nadaljnje obravnave	prvi presejalni krog	98,8	98,8	99,0	99,3	99,2	99,2 %	ni določena	
	nadaljnji presejalni krogi	99,5	99,2	99,5	99,7	99,6	99,8 %		
Delež invazivnih rakov		75,1	79,2	76,0	72,9	76,5	76,7 %	90 %	80 - 90 %
Stopnja odkrivanja rakov dojke (na 1.000 slikanih žensk)	prvi presejalni krog	8,1	7,4	7,0	6,7	8,5	6,7	6,8 / 1.000	> 6,8 / 1.000
	nadaljnji presejalni krogi	3,7	4,9	5,1	5,2	4,6	4,7	3,4 / 1.000	> 3,4 / 1.000
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov z negativnimi bezgavkami*	prvi presejalni krog	76,4	76,3	75,8	73,0	87,2	76,8 %	NA	> 70 %
	nadaljnji presejalni krogi	78,3	81,9	80,9	84,3	79,7	82,2 %	75 %	> 75 %
Delež v presejanju odkritih rakov, ki so stadij II ali več *	presejalni krog	23,8	25,8	24,4	28,0	NA	24,4 %	ni določena	< 30 %
	nadaljnji presejalni krogi	14,7	19,4	22,8	18,0	NA	18,7 %	25 %	< 25 %
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov, ki so <= 10 mm	prvi presejalni krog	37,1	39,8	40,9	42,3	39,3	42,6 %	ni določena	≥ 25 %
	nadaljnji presejalni krogi	39,1	50,6	40,8	44,1	44,4	44,7 %	≥ 25 %	≥ 30 %
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov, ki so < 15 mm		61,3	62,1	61,3	65,9	64,7	65,6 %	50 %	> 50 %
Časovni interval med presejalnim slikanjem in rezultatom presejalne mamografije		2,8	2,9	3,4	2,5	2,6	2,5	15 delovnih dni	10 delovnih dni
Časovni interval med predoperativno konferenco in datumom za operacijo		24,2	22,4	22,4	22,2	21,3	21	15 delovnih dni	10 delovnih dni
*vir RRRS vir Register DORA									